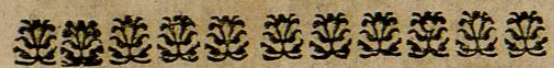

nonne ambo in foveam cadunt? 40. Non est discipulus super magistrum: perfectus autem omnis erit si sit sicut Magister eius 41. Quid autem vides festucam in oculo fratris tui: trabem autem, quae in oculo tuo est, non consideras? 42. aut quomodo potes dicere fratri tuo, frater, sine ejiciam festucam de oculo tuo: ipse in oculo tuo trabem non videns? Hypocrita ejice primum trabem de oculo tuo: & tunc perspicies ut educas festucam de oculo fratris tui. 43. Non enim est arbor bona quae facit fructus malos: neque arbor mala, faciens fructum bonum. 44. Unaquaeque enim arbor de fructu suo cognoscitur. Neque enim de spinis coligunt ficus: neque de rubo vindemiant uvam. 45. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum: & malus homo de malo thesauro profert malum. Ex abundantia enim cordis, os loquitur. 46. Quid autem vocatis me Domine, Domne, & non facitis, quae dico? 47. Omnis qui venit ad me, & audit sermones meos, & facit eos ostendam vobis cui similis sit. 48. Similis est homini aedificanti domum, qui fodit in altum, posuit fundamentum super petram. Inundatione autem facta, illifium est flumen domui illi, & non potuit eam movere: fundata enim erat super petram. 49. Qui autem audit, & non facit: similis est homini aedificanti domum suam super terram sine fundamento: in qua illisus est fluvius, & continuo cecidit & facta est ruina domus illius magna.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

- Primò Vers. 1. Christus D. defendit suos discipulos, qui in Sabbatho, esurientes vellebant spicas: de quo dixi to. 3. & supra Matth. 12.
Secundò Vers. 8. Sabbatho curat manum aridam, & Pharisaorum obmurmurationes refutat Christus. Explicavi tom. 3. cap. 4.
Tertiò Vers. 12. Pernoctat Christus in oratione Dei; dies factus eligit duodecim, quos Apostolos nominavit. Quod tractavi t. 3. cap. 5. & hic infra aliqua dicam.
Quartò Vers. 17. Proponitur sermo in loco campestri: de quo dixi tom. 3. c. 6. deinde proponit Beatitudines Evangelicas de quibus latè dixi tom. 2. cap. 10.
Quintò Vers. 33. Docet misericordiam habendam, simulque dilectionem inimicorum retinendam. De quo dixi tom. 2. c. 14. & supra Matth. 5.
Sextò Vers. 40. Quod quilibet ex se ipso, judicet de aliis. De quo dixi tom. 2. cap. 8.
Septimò. Strictim Noster Evangelista multa scribit, quae in locis apud Bibliam notatis in Mattheum invenies.

Eliguntur Apostoli. QUÆSTIO I.

Quare tam efficax Christi oratio, dum pro zelo honoris Dei orat?

SCRIBIT Noster Evangelista in presenti n. 12. Quod Christus D. in illis diebus exiit in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei. Et patet ex sequenti n. 13. de quo latè egito. 3. c. 5. per 22. quæstiones Hanc tam profundam, & altam orationem per totam noctem permittit Christus D. quia electurus erat Apostolos tanquam fundamenta, ac Principes totius Ecclesiae, & inde tam fervida charitate oravit, quia hoc maxime spectabat ad gloriam, & honorem, ut ad tantum munus digniores, ac meliores eligerentur; & si oratio Christi ex multis principiis esset efficacissima, inde etiam & graviter, quia non ex propria indigentia, sed ex zelo gloriae honoris Dei proveniebat, & sanè oratio illa efficacissima invenitur, quæ gloriam, & honorem Dei per se primò respicit.
Cum Israëlita egredierentur de Aegypto eos magno furore cum ingenti manu persecutus est Pharaon, & cum oculos ad regnum verterent, viderunt armatum Pharaonis exercitum, eos insequentem, & tamen fugere non valebant, nam mare ante conspectum obstitit; quid tunc ait textus Exod. 14. n. 10. Elevantes filij Israël oculos viderunt Aegyptios post se, & timuerunt valde clamaveruntque ad Dominum. Dominus ad Moysen: Quid clamas ad me: Res sanè miranda? Clamabant Israëlita ad Dominum, ut exprimitur in Textu, & Moyses nullo modo clamasse dicitur; & tamen ad voces clamantis populi Dominus non attendit, sed ad internum Moysis tantum affectum respicit, de illoque agit ipsumque percipit, & estimat.
Israëlita timore correpti pro present. veniendo evivando clamabant; At Moyses non temporalis periculo instante curabat, sed de mentis zelo gloriae, honoris, ac exaltationis.

Statu qua- sionis. Exod. 14. Ille effici- ter orat, qu- non pro se sed pro Deo glori orate

vini nominis movebatur, ac totus in illum fe- rebatur. Sic enim pro ingenti populi discrimine orabat Moyses ad Dominum, Exod. 32. n. 11. Cur, Domine, irascitur furor tuus contra populum tuum, quem eduxisti de terra Aegypti fortitudine magna, & in manu robusta? Ne quaso dicant Aegyptii callidè eduxit eos ut interficeret eos, Dominus non de clamore populi agit, sed tantum de Moysis effectu sollicitus erat, ille non de discrimine vitæ presentis, sed de zelo divini nominis, ut magis splenderet, ac exaltaretur ne malignus contra ejus majestatem auderet mutire. D. Ambros. in Psal. 118. itane ait: Clamabat populus, & non audiebatur: tacebat Moyses, & audiebatur; Non populo dictum est: Quid clamas ad me? Non enim ad Deum clamabat populus, qui injusta, & viris indigna clamabat; sed Moyses dictum est: Quid clamas ad me? hoc est, tu solus ad me clamas, qui virtutem meam excitas. Tu solus ad me clamas, qui per universam terram annuntiari meum nomen expectas: profundè expende, Tu solus ad me clamas, qui virtutem meam excitas, qui per universam terram annuntiari nomen meum expectas.
Maximè addubitat D. Augustin. Epistol. 122. Cur Deus permiserit cruciari septem fratres tam crudeliter ab impio Antiocho 2. Machabæor. cap. 7. cum tamen clementer se habuerit cum tribus pueris in fornace Babilonis itaut non reigret eos ignis, neque contristavit, nec quicquam molestia intulit: Daniel. 3. num. 50. Unde illis tam auspiciata felicitas, ut in medio ignis ambularent, & Angelus descendens de caelo excuteret flammam ignis de medio fornacis, & faceret quasi ventum roris flantem: Orabant non pro suæ vitæ salute, sed propter gloriam nominis Dei, dicebant enim: Ne quasi sumus, iradas nos in perpetuum propter nomen tuum. Daniel. 3. num. 34. & iterum ibid. num. 43. Et erue nos in mirabilibus tuis, & da gloriam nomini tuo: Ecce unde illis tam prompta, & accelerata benignitas, ac clementia, non enim de se agebant, sed tantum de gloria, ac celebritate nominis Dei, & talis intentio, ac sollicitudo citissimè absque dilatione omnia bona secum importat; Theodoretus sic ait: Vides, quo pacto pueri plures faciunt gloriam nominis Dei, quam propriam salutem.

Exod. 32. D. Ambros. D. August. Mach. 7. Daniel. 3. Maxime di- winam clem- entiam promeretur qui non de se, sed de Dei gloria agit. Theodor.

quasi tanta res, tam communis, communem, & Christum unanimes postularet orationem. Non exprimit Evangelista, an discipuli etiam in oratione pernoctaverint cum Magistro; tamen docet D. Ambros. quod Magistro in oratione pernoctante ad electionem, ipsi eligendi non per noctem ignavè dormiebant; sed etiam Deo disponente ipsi in fervida oratione erant, sed quid Divinus Magister ad electionem præviã aliorum orationem advocat? quia tanta res communem postulat orationem: Christus Dei filius dum orat, ejus preces abundantissimæ sunt, tamen nunc communem postulat orationem. Sed quid adjiciet Christi Dei precibus, discipulorum oratio? Non revocat Christus Deus auxiliares, sed exemplares, discipulorum preces, unde dum ipse Divinus Magister orat, etiam simul communem postulat orationem: ut universam suam Ecclesiam doceat, quàm ad impetrationem potens sit multorum oratio, ut ipse Dei filius orationi suæ affociet aliorum commercium unanimes rogandi foedere ad nostram sanè magnam informationem.

Pro salute pueri sui infirmi rogat Centurio dicens: Puer meus jacet in domo paralyticus: Cui Christus multa benignitate responder. Ego veniam, & curabo eum: Matth. 8. n. 7. A. Regulus dum pro salute filij sui deprecatur: rogabat eum, ut sanaret filium ejus: Gravi & aspera voce eum à se Christus erudit: Nisi signa & prodigia videritis, non creditis. Joan. 4. num. 48. Uterque pro puero rogat, Centurio pro servo, Regulus pro filio. Dux benignè excipitur, & Domini adventus ei pollicetur, à quo Regulus pro se solo deprecabatur, & nemo alius pro eo rogabat; At Centurio multos deprecatores pro se habebat: Misi ad eum Seniores Judaorum, rogant eum, ut veniret, & salvaret servum ejus. Luc. 7. num. 1. & cum Dux tot, & tantos intercessores obtineret, non mirum, quod tam amplam gratiam, & misericordiam inveniret. Nam ait Tertullian. Apolog. cap. 39. Multorum hac vis grata est Deo: & quàm magna hæc vis Deo, audi iterum Tertullian. Coimus in cæcum & congregatorum, ut ad Deum, quasi facta manu precationibus ambiamus. Ait Christus n. Matth. 8. num. 19. Dico vobis quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quamcumque petierint fiet illis à Patre meo. Unde tanta virtus in precibus, ut nulla in obtinenda mora insit, quia duo rogantes sunt, id liquido docet meus Jesus. Si duo ex vobis consenserint: D. Chrysol. serm. 1. 2. ait: Qui nihil hominibus tam paucis negat, qui & conciliis poscentibus denegabit.

5. Matth. 8. Joan. 4. Turba de- entium mag- nam vim Deo facit. Luc 7. Tertull. D. Chrysol.

QUÆSTIO III.

Quare ante electionem Apostolorum Christus solus orat in monte, & Apostoli ad radices montis?

Quamvis Christus D. solus ascendit in montem ad orandum, relictis discipulis ad radices montes, ibi tamen per illam noctem non fuerunt Apostoli desides, ac otiosi, sed etiam orationibus instantes, Deo Patri preces offerebant ut docet D. Ambros. apud Laurinum in ad. cap. 1. vers. 24. & sic ait: Erat pernoctans in oratione Dei: & cum dies factus esset, vocavit discipulos suos, &c. Cum Apostolis orantibus, quod aliàs solus semper facisse legitur,

Rex Balac volens ad se adducere Balaam prophetam, inde hoc affectu, Misi nuntios ad Balaam. Numer. 22. num. 5. D. o tamen consulto, legatos à se remittit Ariolus, & suo lecto continet, illud legatis dicens. Ite in terram vestram, prohibuit me Dominus ire vobiscum, numero 13. Qui reversi, cum hoc renuntiasset Regi Balaac, ille à suo primo intento non destitit: Rursum ille multo plures, & nobiliores, quàm antea miserat, misit. Ibidem num. 15. Tunc Ariolus eo mandat subsistere usque mane ad expectandum Divinum responsum. Venit ergo Deus ad Balaam nocte, & ait ei: si vocare te venerunt.

D. Ambros.

venerunt homines isti, surge, & vade cum eis: Ibid. num. 2. 20. Si Regi Balac declaratum fuit à suis legatis, quod Deus prohibebat vim Ba- laam, ne iter arriperet cum hominibus illis, quo consilio, & affectu, alios interuentios destinat? Nunquid Deus poterat morari, ut fa- cultatem eundi Ariolo denegatam cum primis legatis: modo aduenientibus secundis conce- dat Abulen. ibid. q. 6. ait. *De Dominus ex im- portunitate precantium saltem effectus eum misse- ret.* Itell. xit Rex Moabites inst. nta multum pravalere apud Deum: ac proinde si primi re- jecti sunt secundi postolata obtinebunt; quasi nefas esset non abnuere precibus multiplicatis: quod negatur paucis, plurimis homini- bus conceditur.

Multiplica- ta multorum preces obti- nent à Deo.

QUÆSTIO III.

Quare post tam largam orationem suos eligit Apostolos Christus Dominus?

8. A: Noster Evangelista in presenti, quod cum dies factus esset, elegit duodecim ex ipsis, quos & Apostolos nominavit: & descendit cum illis ad turbas: post tam largam orationem descendit ad docendas, ac illuminandas turbas, miscenda est enim contemplatio, & actio ad salutem humani generis quod probat Chorus Angei us. Videt Jacob scalam celo missam: & Angelos Dei ascendentes, & descendentes: Genes. 28 n. 12. Formabo te vitz magis stris præstabit Schola Argelica; Pius Angeli per meditationem, ac contemplationem ascendunt ad Deum: D. inde quæ per meditationem, ac contemplationem intelligunt, ac percipiunt, prr bonam actionem exercent ac exequentur in salutem proximorum. Hildebert. Epist. 37. ait: *Quod in contemplatione aspi- ciunt prout opus est, ad subditos reportant.*

Gen. 28. Bonus vir quod per contempla- tionem aspi- ciunt. exercet in salutem aliorum. Hildebert.

9. Post tam largam orationem ad electionem Apostolorum venit Christus D. de quo tracta- vi citato cap. 4. quæst. 3. Quia ut bene notat Tolerus hoc cap. annot. 16. est intimè Chris- tus agnosceret, illos tunc omnium discipulo- rum esse præstantiores, ac probiores, & eis pos- set sola sua voluntate omnem sufficientiam con- ferre, quod à primo suæ Incarnationis instanti jam meruerat; tamen orare voluit, & in ora- tione pernoctare, ut omnibus modis tanto muneri pares redderentur, & ut digni extarent ad tantum dignitatis apicem, ad quem allume- bantur, non enim dignitas dat honorem, sed probitas; nam ut ait D. Bernard. lib. 2. de Considerat. ad Eugenium. *Monstruosus est gradus summus, & animus infimus: sedes prima, & vita ima.* Vide disparitatem inter vitam & sedem. D. Chrylostom. homil. de principa- tu, habitu tom. 6. ait: *Nihil adeo Deum irri- rat, quam quod quidam præter merita honoribus orbi.*

D. Ber- nard. Res mon- struosa, in- dignus in sede. De Chryl.

10. Constitunt Sacri Apostoli, ut in locum prod toris Judæ alter eligantur; & statuerunt duos, Joseph, qui iustus cognominabatur, & Mathiam. Et orantes dixerunt: Tu, Domine, qui corda nocti omnium, osteode quem elegeris ex his duobus, Accipere locum ministerij hu-

jus, & Apostolatus, de quo prævaricatus est Ja- das, ut abiret in locum suum. Actor. 1. num. 25. Quisnam est iste locus, quam Judas tan- quam non suum, sed ut alienum reliquit, & quis est iste locus, in quem tanquam proprium transiit cum ejus proprius locus videatur Apo- stolatus, nam ipse inter Apostolos et Deus est à Christo; ut pater ex hoc cap. 6. num. 14. Caietanus aduertit, quod dicitur: *iste in locum suum: Quia hætenus occupaverat alienum, & ex propriis demeritis damnationis locum suum ef- fecit.* Judas cum electus fuit in Apostolum bo- nus & probus era: ut ex Sanctis Patribus p- bavi tom. 3. in Evangelica cap. 5. q. 20. Et quando bonus, & probus locus suum era: pul- torum, ac Apostolatus; Cum vero ex suis de- meritis iniquus, & malignus factus est, in lo- cum illum amisit, & alium, nempe, iniquo- rum, ac reproborum acquirit: *Hætenus oc- cupaverat alienum, & ex propriis demeritis, damnationis locum suum efficit.* Condignum di- gnitatis meritum, fulcimentum illius est; nam indigni promotio caduca est, & si in altum effertur, inde gravior, & major ruina imminet.

Caietana.

Proposio, loci a meri- to, vel de- merito su- muntur.

Ait Christus D. Luc. 10. num. 18. *Videbam Satanam sicut fulgur de celo cadentem:* & Psal. 112. *cicetur de Deo: De stercore erigens pamp- erum:* Vide quanta distantia interfit inter Cæ- lum & stercore, De Cælo supremo loco nitens, & resplendens Lucifer cadit; pauper ut Jobus se- dens in stercore omni miseria, ac quallore cir- cundatus erigitur, & extollitur. Nunquid ster- quilinium gloriosus, ac illustrus celo? Absit. Sed quia in celo Lucifer, vitio, ac superbia se- dedit in stercore Job à parte virtutis stetit; Hinc illo suo fulgore deurbatur in imum; Hic vero sua miseria, ac depressione in altum evehi- tur, & sublimatur; Non enim locus, sed glo- riosi mores faciunt ne homo à Dæmone pestan- detur, sed maximè à Deo condecoretur. D. Chrylost. homil. de Cæco nato tom. 6. ait: *Pro- funda est terra, & cælum in sublime tollitur, ac de celo cadit diabolus, postquam transgressus est & exaltatur de terra inopes. Vides non locorum dis- crimem efficere, ut superiores exaltamus, sed ubi- que fidem & patientiam, & spem promerentibus coronas acquirere: Non enim à sedium gloria, sed à moribus metiendus est homo; sedeat qui- libet in sublime, si vitiiis scateat, crede illum vilissimum dæmonum mancipium, & proji- ciendum de suo loco ad ima inferni.*

11. Luc. 10. Psalms 112.

Non corona- tur ho. e ab excellencia loci, sed à morum pra- stantia.

12.

Ostenditur Nabuchodonosori. *Magna ar- bor, & fortis, & proceritas ejus coningens cæ- lum. . . super eam habitabant animalia, & bes- tia, & in ramis ejus conservabatur volucres cæli.* Daniel. 4. num. 8. Ecce arbor à Deo ostensa, quæ typum gerebat regni bene compositi, & administrati, in quo volucres cæli, in quo viri præstantes probitate morum, vitæ integrita- te, ac ingenij dexteritate, in sublimi, & alto residebant; At bestialibus moribus dediti, feri- nam vitam degentes, sylvestri, ac rustico inge- nio, ac doctrinâ, incetes in imo, ac infimo de- jecti pascuntur. Sic meditatut Richardus Vic- torin. lib. 2. de Eruditione, homil. part. 1. c. 17. *Divina, nempe, dispositio. Bestiæ, ait, imis coërcebat, spirituales vero in alta levabat; Quid quæso hoc genus monstri est, quod nostri temporis arbores, & Leones, vel a bes- tiales mentes portant in ramis, Volucres, erit*

Daniel. 4.

Honor dela- tus imme- ritis latet. hic est. Rich. Vict.

cæli contra condiciones jura creatorisque instituta premunt in ramis. Quid quæso est, quod facitis, qui ejusmodi bruta, & bestialia corda in sublimi ar- tollitis? Si vero eos diligitis, cur eis non parcitis?

Quid quæso est, aliud, quam ruinam paratis? dum eos ad alta suspenditis, & quasi in ramis portatis. Qui indignos & immerito honoribus afficiant, eos ad ruinam, & præcipitium ducunt.

CAPUT VII.

1. CUM autem impleisset omnia verba sua in aures plebis, intravit Capharnaum, 2. Centurionis autem cujusdam servus male habens, erat moriturus; qui illi erat pretiosus. 3. Et cum audisset de Iesu, misit ad eum teniores Iudæorum, rogans eum, ut veniret & salvaret servum ejus. 4. At illi cum venisset ad Iesum rogabant eum sollicitè, dicentes ei, Quia dignus est ut hoc illi præstes: 5. Diligit enim gentem nostram, & Synagogam ipse ædificavit nobis. 6. Iesus autem ibat cum illis. Et cum jam non longè esset à domo misit ad eum Centurio amicos dicens, Domine, Noli vexari. Non enim sum dignus, ut sub tectum meum intres. 7. Propter quod & meipsum non sum dignum arbitratus ut venirem ad te: sed dic verbo, & sanabitur puer meus. 8. Nam & ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites: & dico huic, vade, & vadit: alij, veni, & venit: & servo meo, fac hoc, & facit. 9. Quo audito, Iesus miratus est: & conversus, sequentibus se turbis, dixit, Amen dico vobis, nec in Israël tantam fidem inveni. 10. Et revertens qui missi fuerant domum, invenerunt servum qui languerat, sanum. 11. Et factum est deinceps, ibat in civitatem, quæ vocatur Naim & ibant cum eo discipuli ejus & turba copiosa. 12. Cum autem appropinquaret portæ civi- tatis. Ecce defunctus efferebatur, filius unicus matris suæ: & hæc vidua erat: & turba civitatis multa cum illa. 13. Quam cum vidisset Dominus, misericor- diâ motus super eam, dixit illi, Noli flere. 14. Et accessit, & tetigit loculum. Hi autem qui portabant, steterunt: 15. Et ait, Adolescens tibi dico, surge. Et resedit, qui erat mortuus, & cœpit loqui. Et dedit illum matri suæ. 16. Accepit autem omnes timor: & magnificabant Deum, dicentes, Quia pro- pheta magnus surrexit in nobis: & quia Deus visitavit plebem suam. 17. Et exiit hic sermo in universam Iudæam de eo, & in omnem circa regionem. 18. Et nuntiaverunt Iohanni discipuli ejus de omnibus his. 19. Et convocavit duos de discipulis suis Iohannes, & misit ad Iesum dicens, Tu es, qui venturus es, an alium expectamus? 20. Cum autem venissent ad eum viri dixerunt, Iohannes Baptista misit nos ad te dicens, Tu es, qui venturus es: an alium expectamus? 21. In ipsa autem hora multos curavit à languoribus, & plagis, & spiritibus malis: & cæcis multis donavit visum. 22. Et respondens dixit illis, Euntes renunciate Ioha- ni, quæ audistis, & vidistis: Quæ cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundan- tur, surdi audiunt, mortui resurgunt. Pauperes Evangelizantur: 23. & beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me. 24. Et cum discessissent nuntij Ioha- nis, cœpit de Iohanne dicere ad turbas. Quid existis in desertum videre? arundi- nem vento moveri. 25. Sed quid existis videre hominem mollibus vestimentis indutum? ecce qui in veste pretiosa sunt, & deliciis, in domibus regum sunt. 26. Sed quid existis videre Prophetam? Utique dico vobis, & plusquam prophetam. 27. Hic est de quo scriptum est: ecce mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui præparabit viam ante te. 28. Dico enim vobis, major inter natos mulierum propheta Iohanne Baptista nemo est, Qui autem minor est in regno Dei major est illo. 29. Et omnis populus audiens, & Publicani justificaverunt Deum, bap- tizati baptismi Iohannis. 30. Pharisei autem, & legis periti consilium Dei spreve- runt in semetipsos, non baptizati ab eo. 31. Ait autem Dominus. Cui ergo similes sedentibus in foro, & loquentibus ad invicem, & dicentibus. Cantavimus vobis tibiis, & non saltastis, lamentavimus, & non plorastis. 32. Similes sunt pueris tibiis, & non saltastis, lamentavimus, & non plorastis. 33. Venit autem Iohannes Baptista neque manducans panem neque bibens vinum, & dicitis, Dæmoni- um habet. 34. Venit filius hominis manducans & bibens, & dicitis, ecce homo de- vorator bibens vinum, amicus publicanorum, & peccatorum. 35. Et justificata est